

Historia

Biblioteka Publiczna we Włoszczowie ma przeszło 80-letnią udokumentowaną historię. Jednak wzmianki o istnieniu bibliotek w regionie włoszczowskim, innych niż zbiory przykościelne, sięgają XVI wieku. Mowa tu o niewielkich prywatnych zbiorach: Koniecpolskich w Koniecpolu, Moskorzewskich w Moskorzewie, Szafrzańskich w Seceminie, Chocimowskich w Kluczewsku oraz Kochowskich w Goleniowach pod Szczekocinami.

W XVIII wieku niewielkie zbiory książek posiadali nauczyciele parafialni, czasem organści oraz lekarze wiejscy, niejednokrotnie wypożyczający książki okolicznej ludności, czego przykładem była działalność doktora Hipolita Saneckiego ze Szczekocin. U schyłku XIX wieku oraz w początkach XX na ziemi włoszczowskiej istniały biblioteki szkolne, książki gromadzili inteligenci oraz co światlejsi chłopi, a nawet wyrobnicy wiejscy.

Pierwsza Biblioteka Publiczna we Włoszczowie powstała w 1917 roku. Jej założycielem był miejscowy proboszcz ks. Teofil Rzepczyński. Ofiarowany przez niego księgozbiór (200 woluminów) złożono w budynku Straży Ogniowej i powierzono pieczy jej gospodarzowi Stanisławowi Wiatrowi. On też chętnie wypożyczał książki w niedzielę między godzinami 13.00 a 16.00. W latach 1919 - 1922 opiekę nad biblioteką sprawowała Jadwiga Grabowska - Fiszewska. Z biblioteki w tym czasie korzystało 80 osób. Wypożyczalnia była bezpłatna, z tym jednak, że pobierano niewielką kaucję jako rękojmię zwrotu książek. W 1922 roku z inicjatywy starosty Stanisława Wasiaka utworzono Powiatową Bibliotekę Sejmikową, w skład której weszła również biblioteka wyżej wspomniana. Zmieniono też lokalizację placówki umieszczając ją w dwóch większych pomieszczeniach. Czytelnia i wypożyczalnia czynne były w godz. 9.00 - 18.00. Korzystający z tej biblioteki musieli wpłacić 2 zł wpisowego, a za wypożyczenie 1 zł miesięcznie. W 1928 roku bibliotekę przeniesiono do budynku Szkoły Powszechnej we Włoszczowie, likwidując jednocześnie działającą wcześniej czytelnię. Biblioteka w tym czasie miała liczyć przeszło 20 tys. tomów, ale liczba korzystających z niej osób znacznie się zmniejszyła. W 1935 roku władze powiatu pozbyły się tej biblioteki, przekazując ją Lidze Kobiet. Od tej pory nosiła nazwę Centralnej Biblioteki Powiatu i Miasta, a mieściła się przy ul. Sienkiewicza 21. Z biblioteki tej od połowy lat 20-tych korzystały także gminy powiatu włoszczowskiego. Wypożyczano im co jakiś czas zestawy po 50 książek, a doręczano w specjalnych drewnianych walizkach.

W czasie II wojny światowej biblioteka była nieczynna. Działalność wznowiła dopiero w październiku 1945 roku, a w rok później zmieniono jej dawną nazwę na Powiatową Bibliotekę Publiczną. Liczyła ponad 6000 woluminów i nadal mieściła się przy ul. Sienkiewicza. Od 1947 roku współpracowała z nowo utworzoną Miejską Biblioteką Publiczną we Włoszczowie i z Biblioteką Miejską w Szczekocinach oraz z 13 bibliotekami gromadzkimi założonymi w większych miejscowościach powiatu włoszczowskiego. Od 1951 roku znajdowała się w ciasnym pomieszczeniu w rynku włoszczowskim, a w 1963 roku przeniesiona została na ulicę Czarnieckiego. W 1955 roku zgodnie z przepisami biblioteki powiatowe połączono z miejskimi i od tej pory do 1975 roku we Włoszczowie funkcjonowała Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna. W 1972 roku utworzono przy tej placówce odrębną filię dla dzieci. Po likwidacji powiatów (1975) zmieniono jej nazwę na Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy. Od tej pory, do 1990 roku, posiadała status biblioteki rejonowej, współpracując z bibliotekami w gminach: Krasocin, Łopuszno, Małogoszcz i Nagłowice.

Rozbudowa budynku biblioteki miała miejsce w połowie lat dziewięćdziesiątych minionego wieku. Na bazie wspomnianych wcześniej bibliotek gromadzkich wyrosły z czasem filie biblioteki włoszczowskiej w Bebelnie, Czarnicy, Koniecznie, Kurzelowie i Łachowie.

Lata 90. to okres zmian jakościowych w pracy bibliotecznej. Poprawiła się sytuacja lokalowa filii bibliotecznej w Koniecznie, która w roku 1989 przeprowadziła się do pomieszczenia o powierzchni 50 m² w budynku miejscowej Ochotniczej Straży Pożarnej.

W 1995 roku w pomieszczeniach na piętrze Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy zainaugurowano działalność Izby Regionalnej. Posiada ona obecnie 450 sztuk zarejestrowanych zbiorów, które rocznie ogląda około 1 500 osób.

W 1996 roku zlikwidowano filię biblioteczną w Łachowie. Zmianie uległa nazwa na Biblioteka Publiczna we Włoszczowie i tak pozostaje do chwili obecnej.

20 grudnia 1999 roku Zarząd Powiatu Włoszczowskiego zawarł porozumienie z zarządem Gminy Włoszczowa w sprawie powierzenia Bibliotece Publicznej we Włoszczowie zadań powiatowej biblioteki publicznej. Przekazywane corocznie, dotacje pokrywały wynagrodzenie ½ etatu instruktora powiatowego, koszty opieki instrukcyjno-metodycznej oraz częściowego zakupu książek. Biblioteka Powiatowa swym nadzorem objęła następujące biblioteki gminne wraz z filiami: Krasocin, Kluczewsko, Radków, Secemin, Włoszczowa. Instruktor Biblioteki Powiatowej systematycznie opracowywał bibliografię regionalną, obejmującą piśmiennictwo dotyczące powiatu włoszczowskiego, przygotowywał materiały metodyczne dla podległych bibliotek, uczestniczył w zakupie książek dla bibliotek powiatu, organizował spotkania i seminaria.

W 2005 roku dzięki przystąpieniu biblioteki do programu „lkonka” powstaje Czytelnia Internetowa, w której użytkownicy mogą bezpłatnie korzystać z komputerów i internetu.

Placówka w kolejnych latach wzbogaca się o nowoczesne urządzenia: kserokopiarkę, drukarki, komputery - w roku 2012 posiada ich 12 połączonych w sieć. Biblioteka weszła w okres komputeryzowania zbiorów, tworzenia własnych baz danych. Od roku 2012 trwa przygotowywanie katalogu biblioteki w wersji on-line.

Zgodnie ze Statutem, nadanym przez organizatora, Biblioteka jest samorządową instytucją kultury funkcjonującą w ramach krajowej sieci bibliotecznej. Jej siedzibą jest miasto Włoszczowa, a organizatorem Gmina Włoszczowa. Terytorium działania to

Gmina Włoszczowa. Nadzór nad funkcjonowaniem biblioteki sprawuje organizator, zaś merytoryczna opieka spoczywa na Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Kielcach. Działalność Biblioteki ma na celu rozwijanie i zaspokajanie oczekiwań lokalnej społeczności w zakresie czytelnictwa oraz upowszechnianie oświaty i kultury. Działalność biblioteczna jest prowadzona za pośrednictwem rozbudowanej sieci, formułowane są zalecenia programowe, organizacyjne i kontrolne. Działania programowe realizowane są przy współpracy z placówkami upowszechniania oświaty i kultury.

Należą do nich:

- gromadzenie, opracowywanie i przechowywanie materiałów bibliotecznych,
- opracowywanie i dystrybucja materiałów informacyjnych,
- udostępnianie zbiorów,
- udostępnianie informacji własnych i zewnętrznych,
- popularyzowanie książki, wiedzy i czytelnictwa,
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci i instytucjami upowszechniania kultury,
- podejmowanie działań wynikających z potrzeby środowiska.

Od lipca 2012 roku zostało rozwiązane porozumienie w sprawie prowadzenia przez Bibliotekę Publiczną we Włoszczowie zadań powiatowej biblioteki.